GAZETA KRAKOWSKA

Nro 87.

Z KRAKOWA DNIA 30 PAŹDZIERNIKA 1822 ROKU WE SRODĘ.

Z Petersburga d. 18 Września d. k.
(Z Gazety Petersb. Le Conservateur Impartial)

W piątek d. 15 b. m. Nayiaśnieysze Cesarzowe w towarzystwie Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xiążęcia Mikołaia, udały się ze zwykłą okazałością do Kościoła Katedralnego Nayświętszey Panny Kazańskiey, gdzie z uroczystością odśpiewane było *Te Deum*, iako we 21 wszą rocznicę Koronacyi Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości. Wieczorem miasto było oświecone.

Nowa giełda stawiona przez ś. p. Thomona, Budowniczego Jego Cesarskiey Mości, otrzymała teraz, po poświęceniu swoiem przed sześciu laty, główną ozdobę, iakiey wymagały piękność i przeznaczenie gmachu. W Sobotę d. 2 b. m. popiersie Cesarskie zostało odkryte na wielkiey sali; iest ono wielkości kolosalney, wsparte na podnożu granitowem z iedney sztuki, wysokiey 4 arszyny i 4 wierszki, i ozdobionem bronzem. Wieniec laurowy opasuie skronie Oyca oyczyzny; na zbroi okazuie się wizerunek Zbawiciela. Lekka i piękna draperyia okrywa lewe ramie. Wiązki broni i trofea są mistrzowsko ułożone na podstawie.

Nowy ten płód sztuki iest dziełem dłóta Pana Martosa, autora grupy Pożarskiego i Minina. Na podnożu iest następuiący napis:

ALEXANDROWI I.
wdzięczny stan kupiecki 1822.

Gdy się zebrali JWW. Minister skarbu, Woienny Gubernator i wiele innych znakomitych osób, Prezydent izby kupców miał mowę stosowną do obchodu; za danym znakiem spadła zasłona, a popiersie Monarchy ukazało się w całey swoiey świetności i powitane zostało przy odgłosie muzyki z oznakami nayżywszey radości; 1500 biletów wchodowych było rozdanych. Uroczystość zakończyła się danym przez kupiectwo obiadem na 150 osób. Artysta otrzymał w imieniu kupców w podarunku 35,000 rubli.

— Dnia 23. —
(Z Ruskiego Inwalida.)

Przez Naywyższy Rozkaz dzienny, wydany w Wiedniu dnia 30 Sierpnia, Jego Cesarska Mość oświadcza Swe zadowolnienie Jenerałowi Brygady woysk Polskich, Bontanowi, za udoskonalenie rakiet palnych, pod nazwiskiem Kongrewskich, któremi w pierwszey kolei trzecią, a w drugiey kolei pierwszą rakietami zapalone zostały tarcze, oraz użytym do

tego PP. Officerom; a dla niższych rang przeznacza po dwa ruble srebrem na każdego

---

Znaiomy bankier, Baron Rothschild, od czasu przybycia swego do Petersburga, uczynił znakomite ofiary na zakłady dobroczynne tey stolicy. Fakultet medyko filantropiczny, który również był uczestnikiem tych ofiar, oświadczył mu na piśmie podziękowanie.

Z Archangelu d. 14 Września d. k.

(Z Gaz. le Conservateur Impartial.)

Departament morski na wyspie Sosnicy, w mieyscu głównem żeglugi na morzu białem, wystawił latarnią morską, dla zachowania żegluiących na tych wodach od niebezpieczeństw, iakim dotąd podlegali.

Z Paryża d. 12 Października.

Wczoray rano przed Mszą S. Poseł nasz przy Dworze Niderlandskim, Pan de Mareuil, miał prywatne posłuchanie u N. Króla. Od godziny 1 do 5 z południa pracował Monarcha z Hr. Villele.

W Ministerstwie skarbowym zaszły wielkie zmiany; wielu urzędników utracili urzędy lub są gdzie indziey przeniesionemi.

Dziennik Sporów zawiera następuiące nowiny z Wiednia: "P. Tatitszew mianowany został Rossyyskim Ambassadorem przy Dworze Austryiackim z płacą 150,000 Zr. a N. Cesarz Austryiacki wyniósł nawzaiem Ministra swoiego przy Dworze Rossyyskim P. Lebzeltern na Ambassadora z odpowiadaiącą płacą. Słychać, iż oba Cesarze przedsięwezmą razem do Rzymu podróż, a przynaymniey były Wenecki pałac w Rzymie przygotowano na ich przyięcie. W orszaku Kanclerza państwa Xcia Metternich znayduią się także Hr. Mercy i Baron Münch."

Niektore z pism naszych zawieraią podług listów z Tuluzy wiadomość, że twierdza Figueras oddaną została woysku wiary; lecz pewnie tylko otwarte miasto, które znayduie się obok twierdzy zaięto, ponieważ ani listy z Baiony pod d. 5 b. m. ani gazeta z Bordeaux pod d. 7 nic o tem nie donoszą.

Policyia szukała w tych dniach u uczonego Buchon podeyrzanych papierów i buntowniczych listów. Już czwarty raz (dodaie dziennik Goniec) odwiedza w tym sposobie policyia P. Buchon.

X. Pradt pisze: "Mianowanie Pana Canning Ministrem iest nietylko dla Anglii, ale dla całey Europy ważnem zdarzeniem, gdyż oddano hołd zasadom reprezentacyynego Rządu."

Przy zaczęciu nowego roku szkolnego Wielki Mistrz uniwersytetu wydał okolnik do nauczycielów, przypominaiąc im obowiązki ich powołania.

Jaglin i Saugé straconemi zostali w Thouars d. 7 b. m. Pierwszy okazał wielki żal i za weyściem na rusztowanie wykrzyknął: niech żyie Krol! Saugé zaś wykrzyknął: niech żyie wolność!

Caron przed swoim straceniem napisał do swoiey żony: Miey szczególnieyszą pamięć o biednym naszem Alfredzie; utrzymuy się dla niego i nie odday się rozpaczy. Oba Twoie ostatnie listy zabieram z sobą do grobu, &c. Patronowi swoiemu Lichtenberger dziękował za obronę i prosił go, aby zatrudnił się iego i owdowiałey żony sprawą; wystarał się o wypłatę zaległego iego żołdu i zapłacił nim iego długi.

Monitor pisze z Wiednia: Na uchwały Kongressu nie trzeba długo czekać; gdyż pewną iest rzeczą, iż wszy-

skie ich zasady podczas trzechtygodniowego bawienia w naszem mieście Cesarza Alexandra ułożone zostały. — Daley donosi tenże dziennik z Wiednia: Xiąże Mikołay Esterhazy udaie się do Neapolu. Na paradnem polowaniu, które ten Xże w wielkich swoich dobrach wyprawił, przez 14 dni przeszło 8000 włościan zatrudnionych było spędzaniem zwierza. Polowanie trwało dni 4 5 ubito 1800 zaiąców i lisów, a przeszło 600 ieleni. Xże miewał przez ten czas przeszło 400 osób u stołu, pomiędzy któremi 160 pierwszego rzędu. Hr. Emeryk Esterchazy został przez iednego z strzelców lekko postrzelony.

P. Balbi, były professor ieografii, wydał statystykę Portugalii i Algarbii. Podług tego dzieła, do którego P. Humbold dołączył swoie przypiski, posiada Portugalska Monarchiia w pięciu częściach świata 9 mill: 100,000 poddanych, z których przypada na Europeyską część 3 m :173,00 na Brazylią 3 mill: 917.900, pomiędzy któremi tylko 843,000 białych, 844,900 kolorowych wolnych ludzi i 1 mill: 930,000 kolorowych niewolników. Jeżeli Brazyliia oderwie się od macierzyńskiego kraiu, tedy pozostanie mu ieszcze 5 mill: 482,000 poddanych, z których znayduie się na wyspach Azorskich 200,000, a na Madera 100,000 białych. Monarchiia ta posiada 60,000 żołnierzy różney broni, lecz w Europie tylko 21,000, nie licząc pospolitego ruszenia, które konstytucyia w potrzebie kraiu nakazuie; 4 liniiowe okręty i 9 fregat. Dług kraiowy wynosi 240 mill: Fr. a budżet na r. 1822 do 54 mill: Fr. do którego zamorskie prowincyie przykładaią się tylko 9 do 10 mill: Fr. dochodu.

Z Barcelony d. 25 Września.

Dnia 20 b. m. woysko wiary pod dowództwem Francuzkiego Pułkownika Datzire uderzyło na Gironę, lecz z krwawionemi głowami odeszło.

Od granic Hiszpańskich d. 3 Października.

Liczba band w Biskai i Guispuscoa zmnieysza się codziennie, ponieważ władze municypalne co raz dzielnieysze przedsiębiorą środki.

Zabala pokazał się d. 23 Września w Larrabezu, lecz musiał się nazaiutrz do okolic Elbar cofnąć, i ze wszystkich stron idą ruchome kolumny dla otoczeoney go.

Curbillas młodszy znaydował się d. 26 Września z niewielką liczbą ludzi w St. Michel de Excelsis. Tegoż dnia zarekwirowano w Leiza dla iego bandy 200 racyy żywności, ale nikt dla odebrania ich nieprzybył.

Pobicie konstytucyynego woyska pod Tabuenca nie podpada żadney wątpliwości. Pobiwszy ten pułkownik na głowę Quesada i rozbiwszy iego korpus, ścigał go w 600 ludzi aż do Katalonii, gdzie Jenerał Erotes w 5000 ludzi uderzył na niego z tyłu. Potyka o się z naywiększą zaiadłością przez cały dzień 18 Września i Tabuenca utraciwszy do 400 swoich ludzi, dostał się raniony w niewolą i rozstrzylany miał zostać. Woysko wiary utracić miało 5 do 600 ludzi zabitych w tey rozprawie i liczy do 700 ranionych. Zdaie się, iż Jenerał Mina zemścił się prędko za tę porażkę. Przednia straż iego pobiła na głowę korpus woyska wiary na drodze pod Cervera. Mina wszedł do Cervera, wyciął wszystko co mu się nawinęło i miasto z ziemią zrównał.

Z Baiony d. 5 Października.

Wczoray rano rozchodziła się tu pogłoska, że Mina postąpił naprzód ku Cervera i że woyska iego stały na prze-

ciwko woyska wiary. Potwierdzaią to podróżni i dodaią, że Mina postąpił aż do Cardona i pobił roialistów.

W Kordowa czuć się dało dnia 29 Września mocne wstrząśnienie ziemi. Przeciwnicy konstytucyi korzystaiąc z tego natury zdarzenia, wmawiali w lud, że to kara Nieba za przyięcie konstytucyinego systematu.

Z Madrytu d. 5 Października.

Nadzwyczayne stany obrały prezesem swoim P. Salvato, a zastępcą iego P. Domenech. Deputacyia doniosła N. Królowi, że stany iuz są urządzone, i odebrała odpowiedź: że J. K. Mość dnia 7 o godzinie 11 przed południem ich posiedzenia otworzy.

D. 29 Września w wieczór powóz Nuncyusza ścigany był aż do iego pałacu od 4ch zbroynych ludzi, którzy przymusić chcieli woźnice, aby wykrzyknął: niech żyie konstytucyia! W padli nawet do pokoiów, lecz Nuncyusz zamknął się i nazaiutrz zaniosł do Rządu zażalenie. Odtąd stoi przez iego pałacem straż mocna.

Wczoray żądał lud na kilku ulicach z wielkim krzykiem ukarania zdrayców d. 7 Lipca. Prefekt Palarea uspokoił nakoniec wrzawę zapewnieniem: że przedsięwzięte są środki do przyspieszenia ich sprawy i że były Prefekt San Martin iest uwięziony. — Dziś rozchodzi się wieść że także 4 dawnych Ministrów iest uwięzionych, ponieważ oskarża ich jeneralny prokurator, iż w pierwszym tygodniu Lipca ułożyli proiekt do zmienienia konstytucyi.—S. Martin miał zostać bez sądu na wygnanie do Maiorki posłany.

Listy z Katalonii donoszą, że Jenerał Mina główną swoią kwaterę do Calaf przeniosł i oczekuie tylko ciężkich dział dla uderzenia na korpus woyska wiary, który pod rozkazami Ramanillos oszańcował się pod Castelfolit.

Zdaie się bydź rzeczą pewną, iż Pułkownik Tabuenca, Podpułkownik Velasco i inni, którzy dostali się w moc roialistow, życia pozbawionemi zostali.—Pułkownik Abat prosił Króla o pozwolenie, aby mógł się zemścić śmierci brata swoiego.

Jenerał Villa Campa zostawiony iest przy dowództwie 9tey dywizyi, ale w 5tey Jenerał Espinosa zluzowany został przez Jenerała Torrios.

Jenerał Zarco del Valle donosi pod d. 29 Września z Arragonii: że znaczne odniósł korzyści nad woyskiem wiary i znaczna liczba Nawarzanów, których Quesada uwiódł, powróciła do domów. — Dowódca w Guerrea pisze pod d. 23 Września z Barbastro: że nadeyście powyższego jenerała postawiło nas w nayświetnieyszym stanie. Urządzono tu trzy dywizyie, z których 1wsza pod moiemi, 2ga pod Assura, a 3cia pod Montenegro rozkazami zostaią. Wynoszą one razem 4000 piechoty i 400 jazdy, i naylepszym ożywione są duchem...

Listy z St. Sebastian na końcu z. m. donoszą, iż w tey chwili ścigane tylko ieszcze są szczątki band, z których naywiększa nie liczy nad 30 ludzi.

Pogłoska o poddaniu się Tarragony roialistom poczytana tu iest za zmyśloną; przybydź tam owszem miało d. 23 Września 1800 konstytucyynego woyska. — Przeciwnicy konstytucyi, których Jenerał Milans w wieży Pineda zamknął, wyrzuciwszy dowodcę swoiego, Nas, oknem, poddali się na łaskę. Jenerał rozkazał dwoch innych dowodców rozstrzelać, a żołnierze przyięli służbę w iego korpusie.

Z Lizbony d. 29 Września.

N. Krol zaprzysiągł d. 25 b. m. w

uroczyście ustanowioną przez Stany konstytucyią.

Minister morski wystawiaiąc zły stan naszey siły morskiey, w którey oprócz admiralicyi miała bydź ustanowiona iunta morska, radzi połączenie razem tych władz. W zbroiowni brakuie nay-potrzebnieyszych rzeczy.

Z Włoch d. 6 Października.

Z Tryiestu donoszą, iż przybyły tam trzy okręty z rzeczami Króla Neapolitańskiego, co zdaie się okazywać, że ten Monarcha długo bawić będzie w Ces. Austryiackich państwach.

Dziennik obu Sycyliy zawiera wydany w Neapolu pod d. 28 Września wyrok Królewski przebaczenia, którego treść następuiąca: Nadaiemy przebaczenie i powszechne ułaskawienie wszystkim naszem poddanym z tey strony ciasniny, którzy dozwolili się wciągnąć do zakazanych i taynych towarzystw, i tym wszystkim, którzy do polityczney rewolucyi przed 24 Marca należeli, i uchylamy rozpoczęte przeciw nim kryminalne postępowanie. Od tego przebaczenia wyięteni są; byli Jenerałowie Wilhelm Pepe, Rossarol i Carascosa; pułkownicy Russo i Casta; Podpułkownik de Conciliis; Patron Paladino; Opaci Minichini, Capuccio, &c. daley wszyscy, przeciw którym wydany został rozkaz uwięzienia za popełnione zbrodnie podczas spisków w Monteforte, Salerno, &c. Wygnane z kraiu osoby ulegaią tey karze aż do dalszego rozporządzenia. Uszłe zaś z powodu politycznych przestępstw za granicę, nie mogą bez wyraźnego pozwolenia Królewskiego do kraiu powrócić. Sledcza kommissyia iest zniesiona. Wszystkim sądowem i administracyynem władzom zabronione iest dalsze przyymowanie bezimiennych oskarżeń i onych użycie, wyiąwszy przypadki schwytania na świeżym czynie. — Po długiey sprawie Herszt spisku w Palermo, Meccio, został d. 16 Września na śmierć skazany, a nazaiutrz rano stracony. Dochodzenie spólników nie iest ieszcze ukończone.

Nowy Francuzki Poseł przy Stolicy S. Xże Montmorency - Laval, przybył d. 26 Września do Rzymu.

Król Sardyński urządził karnym woyskowym patentem sądy, w którym przepisane są także kary za bluźnierstwa żołnierzy przeciw Bogu i religii, gorszące lub rażące obyczaie czyny.

Do Genui przybyła d. 28 Września brygantyna Herkules pod Kapitanem Ferraro z Peru; iest to, ile wiedzieć można, pierwszy okręt, który prosto ztamtąd z płodami na morze śródziemne przybył.

W dniu imienin N. Cesarza przywrócony został z wielką uroczystością klasztór kapucynów na wyspie Weneckiey Giudecca.

Zgodne doniesienia z Cefalonii, Prewesy i nawet z Klaranza na Morei pod d. 22 Września niezostawuią żadney wątpliwości, że twierdza Suli zmuszona głodem poddała się d. 12 Września przez kapitulacyią Turkom. Po kapitulacyi dozwolono 2000 Suliotów udać się na Angielskich okrętach do Morei; wsiedli na okręty, lecz Anglicy zamiast do Morei, zawieźli ich do Cefalonii i d. 17 Września na ląd wysadzili pod pozorem odbycia kwarantanny, istotnie zaś aby się z Moreanami nie złączyli. Przez opanowanie Suli uzyskali Turcy klucz do Epiru. — Podług zeznania przybyłego z odnogi Lepanto kapitana, Ko-

rynt znaydował się ieszcze d. 18 Września w ręku Tureckich. Przybyły do Genui Francuzki okręt głosi także, iż Grecy w złym znayduią się stanie i że wiele ich okrętów trudni się rozboiem. — Listy z oli z Korfu donoszą, że Porta sądząc, iż Grecka flotta popłynęła za iey flottą, wysłała morzem z Stambułu nową wyprawę z 8000 ludzi do Napoli di Romania; lecz admiralicyia Grecka na Hydra uwiadomiona o tem zatrzymała swoią flottę i posłała ią na przeciw nowemu nieprzyiacielowi. Przy Sundzie Silota, między Andros i Negreponte, przyszło do morskiey bitwy, z którey Turcy zaledwo trzecią część okrętów i ludu do Tenedos uratowali.

Podług listu z Cypru pod d. 27 Sierpnia Basza tamteyszy kazał 60 wsi między Larnica i Framagusta rozbroić. Zaledwo Chrześciianie broń oddali, uderzyli na nich Turcy i do 7000 rodzin zamordowali. Od 8 miesięcy zachowali się Grecy na Cyprze spokoynie. Doniesienia z Hydry toż samo opiewaią, oddaiąc, iż Cyprę spotkał los Scio.

Z Zemlina d. 3 Października.

Jutro w Belgradzie ogłoszony zostanie ferman Sułtana, mocą którego wszystkie złote i srebrne naczenia oddane bydź muszą Baszy. Pomiędzy Chrześciianami i Turkami panuie z tego powodu nie do określenia trwoga. — Z Saloniki nadeszły do Belgradu listy do 16, z Seres do 18, a z Bitoglia do 20 Września. Churszyd Basza miał pod Salona nową ponieść stratę, i sądzą, iż nie potrafi się w Larissy utrzymać.

Z Londynu d. 11 Października.

Podług doniesień z Madrytu do 24 Września zdaią się tam mieć nadzieię, że przez ofiarowanie Anglii korzystnego handlowego traktatu lub przez odstąpienie Kuby, albo inney posiadłości w zachodnich Indyiach można będzie uzyskać iey pomoc. Gazeta Goniec zapytuie się z tego powodu: "Cóż mogło dać powód Hiszpanii do nadziei, iż w Anglii znaydzie pomoc przeciw zamierzonemu planowi wmięszania się do wewzętrznych iey spraw, który na Kongressie Werońskim postanowiony zostanie?„ Inne Ministrowskie pisma przypominaią z tegoż powodu okólnik Lorda Castlereagh r. 1820 względem rewolucyi Neapolitańskiey w którym wyrażono: " iż Anglia uznaie prawo każdego Mocarstwa wdania się do wewnętrznych spraw innego, skoro iego bezpieczeństwo istotnie iest zagrożone, &c. „

Lord Erskine do nowego wydania listu swoiego do Hr. Liwerpool przydał z pewnością: że nowy Minister Canning sprzyia Grekom i sprawa ich będzie przez naszych pełnomocników na Kongressie popierana. Okazuie to iuż zmienne postępowanie Rządu wysp Jońskich od niejakiego czasu względem tego narodu.

PP. Northmore i Wolseley zapisali stósownie do wyroku sądowego każdy po 500 Fs. porękoymii za dobre sprawowanie się Hunta do pewney lat liczby.

Wiadomo, iż Lord Porstmuth został niedawno od swey żony z Edinburga przez brata swoiego uwieziony i w wieyskiem swoim mieszkaniu w Anglii, Whitchurch osadzony. Żona pozostała w Edinburgu dla odbycia połogu, i urodziwszy córkę i dziedziczkę, udała się z nią do Whitchurch, lecz zastała Dwór zamknięty. Posłała Patrona swoiego, Doktora Bankhead, do domu męża, ale nie dopuścił go do niego służący. Stanęła więc w pobliskiey gościnni. Lord

iest zupełnie za nią; ale brat i iego przyiaciele usiłują wyrobić uznanie męża iey za upośledzonego na umyśle i małżeństwo za nieważne.

Panna Smith, aktorka teatru na Covent-Garden. kochała młodzieńca znakomitey rodziny, maiętnego i wielkich widoków, i była od niego nawzaiem kochaną. O małżeństwie iednak, ani o zrobieniu szczęścia przy teatrze myśleć nie mogła. Do tego oddała ostatni grosz na poratowanie iednego z krewnych. W tem rozpaczaiącem położeniu ofiarował iey kochany przez nią młodzieniec swoią rękę, pod warunkiem ieżeli teatr porzuci. Radość iey z nagłey zmiany szczęścia tak była wielka, iż omdlała rzuciła się na łono swego kochanka i zaraz skonała.

Biblia wydrukowana iuż iest w 100 różnych ięzykach i pracuią teraz nad przełożeniem iey ieszcze na 40 innych ięzyków.

Znaleziony w rzece Rother dawny okręt przywieziony zostanie na wozie do Londynu.

Jedna z wieczornych gazet donosi, iż klucze od okropney dawniey w Paryżu Bastili posiada sędzia Wasington w północney Ameryce, dziedzic Jenerała tego nazwiska.

Urodzaie nasze są następujące: zbiór pszenicy mierny, ale w lepszym gatunku niż r. z. żyto iest dobre, ale go mniey niż w poprzedzaiących latach; ięczmienia o trzecią część mniey od r. z. ale dobry iest do warzenia piwa; owsa mało, ale lepszy niż w r. z. Cena ostatniego przyydzie w ciągu roku do znaczney wysokości.

Pomiędzy mnóstwem obrazów dostrzegł niedawno P. Lawrence zabrudzony obraz Rembranta, wystawiaiący Józefa i Botifarę; dawał za niego 4 gwineie, ale handluiący obrazami, który lepiey się na nim poznał, wbił go do 200 gwinei, i gdy go oczyścił, odkupił go sam Lawrence za 700 gwineow.

Z urzędowych wykazów Kongressowi Ziednoczonych Stanów podanych, okazuie się, iż handel z Haytanską Rzpltą w r. 1821 przewyższył prawie połową handel z zachodniemi Indyiami; przywóz ztamtąd wynosił bowiem 2 mill. 246,257 Fs. a wywóz samych Amerykańskich towarów 1 mill. 740,383 Fs. O ile z powiększy się ieszcze przez przyłączenie do niey części Hiszpańskiey St. Domingo. — Z Port-au-Prince piszą pod d. 15 Sierpnia, iż dotychczasowa część Hiszpańska rzeczoney wyspy przysłała iuż swoich deputowanych do zgromadzenia prawodawczego. — Jenerał Romaine, który na słowo honoru znaydował się iako więzień stanu w Leogane, miał zostać z rozkazu Rządu rozstrzelany, ponieważ potaiemnie podżegał rewolucyią w północney części (dawniey Chrystofa.)

Do Kurasao przywiózł Hollenderski okręt z Laguaira wiadomość: że Hiszpański Jenerał Morales udał się d. 3 Sierpnia z 2000 ludzi przeciw Walencyi i Karakas. Na wzgórzu Birgirama natrafił na Kolumbiyskiego Jenerała Paez, który miał tylko pod sobą 750 ludzi. Przyszło zaraz do bitwy, w którey Hiszpanie zupełnie zbitemi zostali i 90 ludzi tylko żywo uszło. D. 5 wysiadło około 500 Hiszpanów do Ocumore i natrafili na 350 Republikanów. Obie strony walczyły z sobą z nayw iększą zaciętością, ale nakoniec Hiszpanie utraciwszy 200 ludzi, poddać się musieli. (Arty-

kuł ten wyięty iest z gazety Filadelfii. Listy z Baltimore donoszą także o tem pobiciu i dodaią nawet, że Morales zabity został.)

Cesarz Mexykański Iturbide ustanowił także order pod nazwiskiem Gwadalupy i przyozdobił wielkim iego krzyżem oyca i wszystkich krewnych swoich, Arcybiskupów i Biskupów państwa.

Z Bruxelli d. 10 Października.

N. Król znayduie się teraz na obrotach zebranego pod Zeist woyska, i powroci ztamtąd na Antwierpiią, Gandawę, Bruggę i Ostendę, gdzie czynią przygotowania na przyięcie J. K. Mci. Królowa ziedzie tu. d. 20 a Ministrowie d. 12 lub 13 b. m.

W tuteyszych woyskowych szpitalach panuie ciągle oczna choroba, która wielu młodych ludzi o wzrok przyprawiła. Do miasta przecież się nie rozszerza.

W Amsterdamie (wyraża gazeta Wyrocznia) odebrano kupieckie listy z Liworna, ktore potwierdzaią zupełnie pobicie weszłych do Morei Turków i nie zostawuią żadney wątpliwości względem zwycięztwa Greków. Też listy dodaią, że i Grecka siła morska odniesła nieiakie korzyści.

Z Szwaycaryi d. 18 Października.

D. 4 b. m. N. Król Pruski przyiechał w nayściśleyszem inkognito pod nazwiskiem Hr. Ruppin do Lauzanny. Jak w Bazylei i Soloturnie tak i w ostatniem mieście nie przyiął rządowego powitania, ale tylko odwiedzenie przez Jenerała Laharpe. Deputacyia od Berneńskiego kantonu przyiechała za Królem i została do niego przypuszczoną. D. 5 puścił się Monarcha przez Simplon w dalszą do Włoch drogę.

Słychać, iż Neuchatel za pozwoleniem Króla Pruskiego przystąpił do środków ligi Szwaycarskiey ograniczaiących handel z Francyią.

Pogłoska, iakoby Szwaycaryia wysłać miała Poselstwo na Kongres do Werony, nie zdaie się potwierdzać. Jakoż wedle politycznych stosunków tego kraiu mało iest do tego podobieństwa, i iedna z gazet Szwaycarskich bardzo dowcipnie napisała: że całą ambicyią ligi Szwaycarskiey iest życzenie Diogenesa: aby niktnie pozbawiłiey promieni słonecznych.

Przy Frutigen w kantonie Berneńskim, nie postrzeżono od 28 Września na osobności mieszkaiącego człowieka wychodzącego z swoiego domu. D. 2 Paźdz: otworzono go i znaleziono nieszczęśliwego z 25 ranami na głowie i 8 złamanemi żebrami zamordowanego, co okazuie iak dalece bronił się zaboycom. Podeyrzenie padło na iego braci, których zaraz uwięziono.

Z Frankfortu d. 15 Października.

Xiężna Elektorowa Heska powrociła d. 13 b. m. z swoiemi córkami z Hanau do Kassel.

D. 7 Posłowie Ces. Austryiacki i Król: Francuzki przy Dworze Gotayskim, Hrabiowie Palffy de Erdöd i Rumigni, złożyli panuiącemu Xciu wierzytelne listy swoie.

Radca handlowy Hoffmann w Darmstadt oznaymić publicznie kazał, iż przed 1 Grudnia żadnemu podrożnemu do Grecyi nie może dać zalecenia, ponieważ okręt dopiero d. 1 Stycznia 1823 odpłynie z Marsellii do Grecyi.

Podług wiary godnych podań dochody, króre Turcyia corocznie z Morei w cłach, podatkach, dziesięcinach, & oprócz zdzierstw urzędników, pobierała, wynoszą 12 mill. 808,045 piastrów.

DODATEK
DO Nro 87.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30 PAZDZIERNIKA 1822 ROKU WE SRODĘ.

Z Wiednia d. 21 Października.

Podług doniesień z Werony Nayiaśnieysi Cesarstwo nasi przybyli tam szczęśliwie d. 15 b. m. N. Cesarz Rossyyski przybył d. 16, a N. Krol Pruski d. 15 w godzinę po przybyciu NN. Cesarstwa naszych. Przybyli tamże NN. Arcyxiężna Maryia Ludwika, Xiężna Parmy, &c. Arcyxiążę Vicekról Lombardzko - Weneckiego królestwa z swoią małżonką, W. Xiąże Toskański i Xiąże Modeny.

N. Król Sardyński ziedzie za kilka dni, a N. Król Neapolitański na końcu tego miesiąca.

C. K. Kanclerz Dworu i stanu, Xże Metternich, przybył ieszcze d. 11 do Werony, a Xże Wellington d. 15.

Mianowany gubernatorem Illiryyskim, Baron Schmidburg, wykonał d. 12 Września przed J. C. K. Mością przysięgę.

N. Cesarz nasz chcąc uprzyiemnić pobyt Wysokiego swoiego Przyiaciela i Sprzymierzyńca, Cesarza Alexandra, w stolicy Tyrolu, raczył wedle zwyczaiu kraiowego urządzić kazać wielkie dobrowolne strzelanie do tarczy i naznaczyć przy rozdaniu chorągwi i wieńców 20 nagród w złocie, z których naywiększa iest 200, a naymnieysza 2 Czer: zł. w ogóle 647 dukatów w złocie. Strzelanie rozpoczęło się d. 11 Października o godzinie 2 z południa, a skończyć się miało d. 20tego.

Dziewiątą rocznicę stanowiącey bitwy pod Lipskiem d. 18 Października 1813 obchodziła tuteysza osada dawnieyszego rozporządzenia N. Pana.

W Wenecyi umarł d. 13 b. m. rano sławny Rzeźbiarz Canova.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki udziela doniesienia z Korfu do 14, a z Zante do 17 Września. Podług doniesień z Korfu nie zdaie się żadney podlegać wątpliwości, że Churszyd Basza nie uskutecznił wkroczenia swoiego do Morei z zwykła swoią ostrożnością, ale z pośpiechem, że nie zastanowił się ani nad źródłami kraiu, do którego wchodził, ani nad odporem, którego mógł doznać i że bez przygotowania żywności i potrzebnych sił do dalszych swoich działań nagle do Argos postąpił. Skutkiem takiego postąpienia było: że Wódz Turecki musiał się do Koryntu cofnąć, że przez napad rozmaitych dowódców powstania znaczną poniosł klęskę. Turecka osada w Napoli di Romania, znowu samey sobie zostawiona, myśleć na nowo musiała o zawarciu kapitulacyi.

Zdarzenia te, lubo niemaią naznaczonych dat, zdaie się iednak, iż zayść musiały na końcu Sierpnia. Zresztą Turcy zostawali ciągle w posiadłości Koryntu, i ieżeli dosyć czuią się bydź silnemi mogą zawsze z tego ważnego punktu przerwane swoie działania nowo rozpocząć.

D. 13 Września nadeszła do Korfu wiadomość, że część wielkiey Tureckiey flotty okrążywszy południowy szczyt Morei wysadziła do Napoli di Romania 15,000 woyska, tak iż nietylko osada Turecka uwolnioną znowu została od potrzeby kapitulowania, ale nadto stojący około tey twierdzy powstańcy ponieśli wielką klęskę. Wiadomość tę, ktorą nawet w Neapolu przez wiary godne listy odebrano, udzielamy bez zaręczenia iednak za iey rzeczywistość.

Doniesienia z Zante podobnież iak z Korfu bez żadnych szczegółów opisuią zdarzenia w Morei. O stanowiącem położeniu Turków nie mówiono tam żadney wiadomości; owszem głoszono, iż w zaszłych między 6 i 9 Września potyczkach Grecy znaczną ponieśli stratę, między innemi utracili Chiliarcha Petinesa i iego syna, i nakoniec cofnąć się musieli do swoich szańców. Jussuf Basza dowodzący w Koryncie, trudni się nieustannie przysposobieniem żywności i ściągnieniem do siebie posiłków.

Powyższe doniesienia opisuią także smutny stan Grecyi. Czterey woyskowi Naczelnicy Kolokotroni, Ipsylanty, Bey Mainy i Kreweta, podzielili pomiędzy siebie panowanie; dway pierwsi rządzą nieograniczenie w powiatach Argolis i Achaia; dway drudzy w Messinii i Napoli di Malvasia. Mieszkańcy czuią ucisk tey dyktatury bez żadney na przyszłość korzyści; bo ieżeli powstanie na początku czyniło masie ludu nieiakie nadzieie, tedy dziś widzi nayciemnieyszy z ludzi, iż idzie tylko o korzyść lub bezpieczeństwo niewielkiey liczby awanturników woyskowych, od których niczego więcey spodziewać się nie może iak tylko przedłużenia powszechney nędzy. Nikt iuż nie wierzy, aby pomimo naydzielnieyszego oporu, mogli nadal siłe Tureckiey wydołać, i każdego przerażaią klęski, które przez przedłużenie nierowney walki na kray ściągną. Nakoniec zapewniaią naywyraźniey, iż żadne z Europeyskich Mocarstw nie przyłożyło się bynaymniey do działań Tureckich. Ze wszystkich stron zachowana była ścisła i sumienna neutralność; Turcy nie żądali nawet pomocy, którey przez dumę i nieufność niebyliby pewnie przyięli, chociażby im ofiarowaną była. Angielski, na którym znaydował się Vicekonsul Green, doznał na początku b. m. przy wniyściu do odnogi Lepanto nieiakiey nieprzyiemności, ponieważ nie chciał się poddać żądanemu przez władze Tureckie przetrząsaniu. Austryiacka bandera iest dotąd wszędzie szanowana, ale też nikomu niedaie naymnieyszego powodu do użalenia.

Od d. 10 Września powiewa chorągiew Turecka w twierdzy Suli, i trudno byłyby teraz wyprzeć Turków z Epiru.

Z Florencyi d. 6 Października.

Królewic Następca tronu Szwedzkiego, wyiechał ztąd na krótki czas do Luki, a powróciwszy ztamtąd, udał się d. 4 w dalszą podróż do Rzymu. Podczas iego tu bawienia powrócił wysłany przez niego gońcem do Sztokolmu Szambelan Baron Stedingk z listem, który podług gazety tuteyszey zawierać ma zezwolenie Królewskie na iego zaślubie-

nie z Xiężniczką Józefą Leuchtenberg. Kanclerz Dworu Hr. Wetterstedt i ieden z radców Szwedzkich prosić maią przy powrocie Królewica przez Minchen o rękę tey Xiężniczki.

Z Hamburga d. 17 Października.

Nadeszłe tu przez Odessę z Stambułu doniesienia do 20 Września zawieraią: "Turcy pobitemi przez Persów zostali po nizey Erzerum, a Wechabici złupili wielką karawanę i ciągną przeciw Mekka. Na brzegach Syryi powtórne trzęsienie ziemi spustoszyło miasta Antiochiią, Sidon i Alexandrettę."

Z Sztokolmu d. 8 Października

Dziś obchodzona tu iest rocznica urodzin Xiężniczki Zofii Albertyny.

Schwytany w Landskronie złodziey zeznał, iż w r. 1812 Pułkownika Klinkowström, u którego służył, w Gottenburgu zadusił, potem obwiesił. Dotąd sądzono, iż ten pułkownik sam odebrał sobie życie.

Król darował tuteyszey bibliotece przepyszny opis Egiptu, &c.

Z Bruxelli d. 14 Października

Onegdy odbyły się ostatnie obroty obozuiącego pod Zeist woyska w obecności N. Króla, Królewica Fryderyka i Xcia Hessen Darmstadt. Jutro zwinięty zostanie obóz i woyska powrócą na swoie leże. J. K. M. uda się iutro lub pojutrze do Antwerpii, dla znaydowania się przy otworzeniu tam nowego żelaznego mostu.

Sprawuiący nasze interessa przy Dworze Lizbońskim, Baron Fagel, popłynął tam w tych dniach z Kale.

D. 7 w Leodyium obaliła się drewniana wieża uniwersytetskiego gmachu i zabiła iednego człowieka.

Ciągle przebiega tędy ieszcze wielu gońców.

Listy z przylądka Dobrey Nadziei donoszą pod d. 8 Września, że południowy szczyt Afryki nawiedzony został na końcu Lipca okropną burzą, która w wszystkich do przylądka należących powiatach kościoły, publiczne i prywatne gmachy poobalała lub mniey więcey uszkodziła. Zrządzoną przez nią szkodę podaią za bardzo znaczną, i Rząd tamteyszy stara się zaradzić nędzy.

Dnia 28 i 29 Października 1822.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	17	—	16	—	15	—	14	—
— Żyta	16	—	15	—	14	—	13	—
Jęczmienia	11	—	10	15	10	—	—	—
— Owsa	7	—	6	20	—	—	—	—
— Jagieł	26	—	24	—	22	—	20	—
— Grochu	—	—	—	—	—	—	—	—
— Rzepaku	17	—	16	—	15	—	14	—

W Gdańsku dnia 15 Października.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	540	do	760.
Żyta	— —	360	—	400.
Jęczmienia	— —	280	—	320.
Owsa	— —	260	—	280.
Grochu	— —	360	—	400.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 28 Paździe:

Czer: Zł. Holl: moneta Courant	Złp.	20	gr. 18
— detto Cesarski . . .	—	20	—
Fryd. Pruskie	—	35	15
Luidor	—	37	—
Złoto frankowy	—	33	—
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	229	—
Złoty ryński Szeinami	—	8	22

TEATR NARODOWY.

Otwarcie Abonamentu.

Z dniem 1wszym następuiącego miesiąca Listopada 1822 r. rozpoczyna się Abonament Lóż w teatrze Narodowym. — Dwie iak dotąd, reprezentacyie w każdym tygodniu, to iest: w Niedziele i

Czwartki liczone będą na Abonament, który mniey iak 9 Widowisk obeymować nie może. — Abonuiący Loże pierwszego piętra, Parterową lub Balkonową, płacą o trzecią część mniey od ceny zwyczayney. *Na dziewięć Widowisk.*

Loża pierwszego Piętra na osób 4 kosztuie . . . . Złot: Pol: 90.
Loża Parterowa — — 72.
Loża Balkonowa — — 60.
Oprócz tego od każdey reprezentacyi po 20 groszy na ubogich.

Abonament przyymowany będzie w pomieszkaniu Intendenta w Teatrze, gdzie wręczonem zostanie bilet służący na wzwyż wspomnione 9 reprezentacyy.

W Niedzielę d. 3 Listopada, iako na rozpoczęcie Abonamentu dana będzie wielka heroiczna Opera w 3 aktach, z muzyką Cherubiniego pod nazwiskiem: *Lodoisko.*

UWIADOMIENIE.

W Ciągnieniu wielkiey Lotteryi na państwo Ernsdorf i piękną wieś Ellgot w Wiedniu nie zaydzie żadna więcey zwłoka.

Przez naywyższe Pozwolenie ciągnienia tey Lotteryi oznaczone są niezmiennie i przedsięwzięte będą: pierwsze d. 7 Stycznia, a drugie d. 27 Lutego 1823 roku.

Do tey Lotteryi oprócz wzmiankowanych dóbr przywiązane są znaczne wygrane w pieniądzach w liczbie 3619, iako to: 25,000 Zr. 20,000 Zr. 10,000 5000 Zr. 1000 Zr. 500 Zr. i na dół aż do 20 Zr. w Wiedeńskiey Walucie, w ogóle 183,522 Zr. Daley oznaczonych iest 100 premiów dla samych bezpłatnych losów, od 10,000 Zr. 1000 i na dół aż do 50 Zr. w ogóle 20,000 Zr. a zatem wygrane w gotowiznie wynoszą razem 203,522 Zr.

W przypadku gdyby wygrywaiący nie chcieli tych dóbr obiąć, tedy wygrywaiącemu wielkie państwo Ernsdorf ofiarowanych iest za nie 35,000 Czer: złotych w złocie czyli 400,000 Zr. W. W. a wygrywaiącemu piękną wieś Ellgot 40,000 Zr. w cwancigierach, czyli 100,000 Zr. W. W. które z wruceniem oryginalnych losów zaraz gotowizną wypłaconemi zostaną.

Oddanie nieobciążonych żadnemi długami tych dóbr nastąpi zaraz po wygraniu, a wypłata wygranych pieniędzy w 14 dni po każdem ciągnieniu przez zaręczający za te wygrane Handel hurtowny D. Coiths Synów w Wiedniu.

Dla odpowiedzenia życzeniu graiącey Publiczności, postanowił właściciel pomnożyć liczbę bezpłatnych losów i płacącym 10 losów przydać iedynasty bezpłatnie. Uwiadomia się o tym szanowną graiącą Publiczność w tym iedynie życzliwym zamiarze, aby chcący z tego dobrodzieystwa korzystać spieszyli się z zakupowaniem losów.

Los kosztuie w Wiedeńskiey Walucie Zr. 15. — Dostać ich można w Krakowie w Kantorze Franciszka Antoniego Wolfa przy Rynku.

DONIESIENIA.

W Gminie 8mey Zwierzeniec, w Półwsiu pod Nr. 26 na trakcie do Pruss, znayduie się do wydzierżawienia dworek z 4 izbami, 2ma sklepami, stayniami, piwnicami, ogrodem i wszystkiemi do tego dworku potrzebami. Chęć zadzierżawienia maiący zechce się udać na teraz do W. Kapalskiego na Podgórzu w ulicy Grodzkiey mieszkaiącego, a poźniey do właścicielki powyższego dworku.

W dniu 1 Listopada r. b. o godzinie 2giey po południu w Niegoszowicach w Gmachu Dworskim odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: malowideł, fortepianu i innych mębłów, &c. Chcący licytować, raczą się z gotowemi zgłosić pieniądzmi. — W Krakowie d. 29 Października 1822 r.

Skorczyński, Kom: Sąd:

Podpisany maiąc znaczne wsypki pod Nremi 61 12 i 167 mam honor zawiadomić JJWW. i WW. obywateli, iż prócz wynaięcia Rocznego, lub kwartalnego przyimować będzie zboże za swóy klucz z komissem sprzedarzy na żądanie strony; zapewniaiąc w tem względzie pod słowem honoru uczciwe postępowanie, a oraz za wypadki ręczę. — W Krakowie d. 28 Października 1822.

Stanisław Zaiączkowski, zamieszkały pod Nr. 61 w Kleparzu.